

Medlem sagde dernæst, at være vi Forslagsstillere derimod komne med Forslag til Forandring af den nuværende Fabriklovgivning. Skulde vi have fundet en varm Ven i ham. Jeg skal erindre om dette, og det kan jo være, at der bliver Lejlighed dertil; men jeg skal ikke nægte, at der foreligger mig noget om, at være vi komne med en saadan Lov, vilde det ærede Medlem have syntes, at det dog alligevel vist ikke var den rette Bøh, vi skulde gaa. Jeg venter altsaa det ærede Medlems Bistand, naar en saadan Fabriklov forelægges, eller jeg venter egentlig noget mere, nemlig, at det ærede Medlem, naar han mener, at, hvad der her foreligger ikke duer, men at en ny Fabriklovgivning vil have Betydning, selv vil komme med et saadant Forslag. Naar man nemlig erkender, at der i en saadan bestemt Retning kan gøres et eller andet, maa man ogsaa fremkomme med et Forslag derom for dog at se at afhjælpe nogle af de Ulemper, som der ere til Stede for Øjeblikket, blandt andet altsaa vedrørende Sundhedsforholdene. Det ærede Medlem paastod dernæst, at jeg havde ført Dr. Sørensen i Marken for en 8 Timers Arbejdsdag; men det har jeg slet ikke gjort. Jeg har blot anført, at han i sin Bog om den økonomiske Stillings Indflydelse paa Dødeligheden kom til det Resultat, jeg nævnte, og det var deraf, jeg drog mine Slutninger. Den nævnte Forfatter har ikke sagt noget om, at Arbejdstiden var for lang, eller at 8 Timer var en passende Tid, og det har jeg heller ikke sagt. Man har derimod fra andre Sider, hvor man beskæftiger sig med Spørgsmaalet, sagt, at en af Grundene til den store Dødelighed, er den lange Arbejdstid i Forbindelse med flette Behovs- og Ernæringsforhold osv., og det ærede Medlem erkendte ogsaa dette, idet han sagde, at ikke blot Arbejdstidens Forlængelse havde Indflydelse paa Sundheden, men ogsaa Rummene, Fabriklokalerne. Ja, det er ganske sikkert; men det vil enhver Læge og for øvrigt hvert forstandigt Menneske kunne sige det ærede Medlem; det kan ikke være uden Forskel, om man opholder sig 4, 6, 8 eller 12 Timer i et usundt Rum. Jo længere man opholder sig der, desto farligere bliver det for Sundheden. — Endelig mente det ærede Medlem, at jeg havde gjort ham Uret ved at sige, at han havde ønsket tvungne Fagprøver. Jeg sagde, at der fra det ærede Medlems Meningsfællers Side var forlangt tvungne Fagprøver; men at det dog ikke forelaa i Lovforslags Form. Tvungne Mesterorganisationer har man forlangt i Næringskommissionen. (Modsigelse af Bramsen). So, der

er forlangt tvungne Bidrag til Mesterorganisationerne, og det bliver dog omtrent det samme. Hvad det kommer an paa, er dog, at de skulde betale til Foreningen; man kan dog ikke tvinge et Foreningsmedlem til Deltagelse i Møder eller lignende. Rendetegnet paa, om man er Medlem af en Forening eller ikke, er dog, om man betaler sit Bidrag, og er man tvungen til at betale, har jeg deraf Ret til at slette, at man ogsaa er tvungen til at være Medlem. Jeg erindrer for øvrigt godt de Bemærkninger, det ærede Medlem den Gang gjorde og kan derfor fritage ham; men det ærede Medlem erklærede dog den Dag, at Fordringen om tvungne Fagprøver var en ideel Fordring, som man burde støtte. Dernæst læste det ærede Medlem Forslagets § 1 op og sagde, at derefter var Arbejdet ud over 8 Timer forbudt; men jeg maa dog gøre opmærksom paa, hvorledes det ærede Medlem citerede denne Paragraf. Det ærede Medlem begyndte saaledes: "For alle Personer af begge Køn over 14 Aar...", og saa sagde han "o. s. v. o. s. v. . . . fastsættes den daglige Arbejdstid til højst 8 Timer, deri ikke indbefattet Spise- og Hviletid". Ja, naar man citerer paa den Maade, faar man noget saadant ud, som det ærede Medlem vil have; men der staar i Lovforslaget: "For alle Personer af begge Køn over 14 Aar, der som Arbejdere, Medhjælpere eller Værlinge udføre Arbejde i andres Tjeneste ved Haandværks- og Fabrikdrift o. s. v., fastsættes den daglige Arbejdstid til højst 8 Timer o. s. v." Heraf kan man fornuftigvis ikke læse noget andet, end at en Arbejdsgiver, naar jeg som Arbejder gaar over i hans Tjeneste, ikke har Ret til at forlange mere Arbejde af mig end de 8 Timer i Døgnene. Men der staar ikke det mindste om, at jeg ikke, naar disse 8 Timer ere forbi, har Lov til at udføre, hvad jeg ellers finder for godt, i mit Hjem eller andetsteds. (Bramsen: Saa kan han altsaa arbejde hos to Mestres to Arbejdsgivere?) Jeg kunde tænke mig dette, men ser slet ikke nogen Fare dert, thi jeg tror ikke, at overdrevent mange ville indblænde sig derpaa og finde deres Fordel derved.

Til Slutning sagde det ærede Medlem, at jeg havde gjort meget store Anstrengelser, og at han var glad ved, at jeg havde læst i hans Bog og deraf faaet nogle Oplysninger om Forholdene. Jeg maa berøbe det ærede Medlem denne Glæde. Det ærede Medlems Bog om Fabriklovgivningen i England og Tyskland udkom i 1889 og Forslaget om 8 Timers Arbejde i Minerne forelaa og blev behandlet i det engelske Un-